

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Utdanningsutvalget – Møte 8, 18. desember 2024

Merk tidspunkt: 08.30 – 11.30

Møtested: Museplassén 1, styrerommet

Forslag til dagsorden:

<i>Estimert tid</i>		
30	I Godkjenning av innkalling og dagsorden II Godkjenning av protokoll fra UU-møte 6. november III Muntlige orientering fra utvalgsleder og administrasjonen <ul style="list-style-type: none"> • KI-verktøy i undervisning, orientering ved Robert Kords • Frokostmøte med Kompetansebehovsutvalget, 20.januar 08:00-10:00, Storsalen NG5.	
20	Sak 53/24 Orientering og drøfting	Planar for velkomstveka 2025
25	Sak 54/24 Orientering og drøfting	Eksternfinansierte utdanningsprosjekt – Tildeling 2024, muligheter 2025
10	Pause	
30	Sak 55/24 vedtakssak	UU sine prioriteringer for strategien i kommende kalenderår
30	Sak 56/24 drøftingssak	Rekruttering – Trender og demografi
30	Sak 57/24 drøftingssak	Saleksamen ved UiB

Kommende saker

- Fordeling av NORSTIP stipend (juni-møtet)

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget i 2024

Februar: Videreføring/oppnevning av Studiekvalitetskomite
Februar: Revisjon av opptaksforskriften
April: UU-seminar
April: Årsrapport fra Studentombudet
Mai: Orientering om planer for opptaket
Mai: Tildeling av insentivmidler
Juni: Melding om internasjonalisering/Eksternfinansiering/CHARM
September: Gjennomgang av studentrekrutteringen
September: Studiestartuken /Velkomstuken
September: Mangfold og inkludering + resultat av undersøkelsen
September: Olsens legat – Revidering av retningslinjer
Oktober: Opptaket
Oktober: Studiekvalitetsmeldingen
Oktober: Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
Oktober: Utdanningsutvalgets møteplan 2025
November: Studieportefølje og opptaksrammer
November: Presentasjon av Studentparlamentets program
Desember: Planer for velkomstuken neste studieår
Desember: UU sine prioriteringer for strategi i kommende kalenderår
Desember: Studiekvalitetsseminar

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetets utdanningsutvalg

Elements:2024/16012

Sak 53/24   Planar for velkomstveka 2025

Orientering og drøfting

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 18.12.2024

Bakgrunn

Aktivitetar og arrangement i velkomstveka skal bidra til at nye studentar blir kjente med kvarandre, universitetet, fagmiljøet sitt, og med studiebyen Bergen. Føringer for arbeidet med studiestart er mellom anna tilrådingar frå ein rapport levert av arbeidsgruppa for studiestart frå 2021-22, og tilbakemeldingar frå studentane i studiestartundersøkingar. Handlingsplanen for eit heilskapleg læringsmiljø 2023-2029 har også ei klar målsetjing om at studiestart ved UiB skal opplevast hensiktsmessig, trygg og inkluderande.

Planlegginga og førebuingar til studiestart 2025 er i gong, og dette er eit tema som blir drøfta i samarbeidsmøte i nettverket for studiestart og velkomstveka med deltaking frå SA, fakulteta, fadderkoordinator og Studentparlamentet. Målet med velkomstveka er å motvirke utanforskap og einsemd, å ha mindre alkoholfokus, og å lage fellesarrangement som alle nye studentar kan delta på. Mentorordninga er nyleg inkludert i nettverket for å skape eit meir heilskapleg arbeid med studiestart og mottaket av nye studentar.

Fadderkoordinator har ei viktig rolle i arbeidet med å koordinere og planlegge velkomstveka. Zabi Himmat har hatt stillinga sidan november 2023, og fungerer i stillinga fram til ny koordinator er tilsett. I samband med studiestarten 2025 ønsker vi å slå saman stillingane som mangfaldskoordinator og fadderkoordinator. Grunnen til det er at vi ser eit behov for å vidareutvikle arbeidet med større fokus på mangfald i velkomstveka, og oppnå betre inkludering blant minoritetsgrupper av nye studentar, noko som er i tråd med målet i prosjektet «Mangfaldige UiB- ingen utanfor».

UiB lyser ut dei årlege sentrale midlane i januar som fadderstyra kan søke til fadderaktivitetar i velkomstveka. Arrangement med ein solid fagleg, kulturell, friluft- eller sportsleg profil blir prioritert i vurderinga av søknadene. I tillegg blir det lagt vekt på at arrangementa er inkluderande, og at alkoholbruk og –press reduserast. Ein komité oppretta av Læringsmiljøutvalet skal behandle søknadane og tilrå tildeling. Ein del av desse midlane er sett av til fellesarrangement som utekino i samarbeid med BIFF, «morgonheilhus» på Kvarteret, og ein felles organisert fjelltur (tentativt).

Arbeidet med felles opplæring av fadrar og mentorar, mottak av nye studentar, velkomstseremonien, introdag og fellesarrangement i studiestarten koordinerast av Studieavdelinga i samarbeid med fadder- og mangfaldskoordinator og representantar frå fakulteta.

I veka før velkomstveka vil det bli arrangert felles opplæring for mentorar og fadrar, i tillegg til mottak av internasjonale studentar og introdag til studentlivet. Introdag til studentlivet er eit tilbod retta mot studentar som kjem rett frå vidaregåande skule, og førstegenerasjonsstudentar. Mentorane får opplæring i rolleforståing og gruppe- og prosessleiing over to dagar. Opplæringa har ekstra fokus på mangfald, Saman og UPED står for innhaldet. Omlag tusen nye fadrar vil få fellesopplæring med fokus på rolleforståing, mangfald og sikkerheit/beredskap, førstehjelp og media. I tillegg vil det bli planlagt for eit

fysisk mottak av dei nye internasjonale studentane. Planlegginga av velkomstseremonien vil starte på nyåret.

Samarbeid med dei andre utdanningsinstitusjonane, Sammen, Bergen Kommune og politiet er sentralt i ei heilskapleg planlegging av velkomstveka 2025. Det er viktig at fakulteta informerer i god tid om faddervaktordninga og inviterer til frivilligheit blant tilsette som faddervakter. Som i 2023 og 2024, blir det også planlagt i 2025 felleskonserten Hallaien for alle dei nye studentane i byen. Gjennom Utdanning i Bergen samarbeider UiB med dei andre utdanningsinstitusjonane i byen for gjennomføring av konserten. Konsertdatoen er planlagt til å vere fredag 15. august 2025.

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetets utdanningsutvalg

Elements: 2024/16009

**Sak 54/24   Eksternfinansierte utdanningsprosjekt –
Tildeling 2024, muligheter 2025**

Orientering og drøfting

Til: Universitetets utdanningsutvalg
Fra: Studieavdelingen
Møte: 18.12.2024

Bakgrunn

UiBs strategi omtaler å «arbeide målrettet med eksternfinansierte prosjekter for styrking av utdanningskvalitet» som et av tiltakene for å nå ambisjonene i strategien. Deltagelse i eksternfinansierte virkemidler på utdanningsfeltet er viktig både for ambisjonene om kvalitet i utdanning og for internasjonalt samarbeid. HK-dir har ansvar for eksternfinansierte virkemidler som bidrar til kvalitet gjennom internasjonalt samarbeid. Øvrige nasjonale ordninger er lagt ned. EUs rammeprogram for Erasmus+ finansierer en rekke ordninger for mobilitet og for kvalitetsutvikling gjennom prosjekter. I tillegg er det midler til nordisk samarbeid innen Nordplus-programmet.

For å oppfylle UiBs ambisjoner har Studieavdelingen etablert BOA (bidrag, oppdrag og anbud) for utdanning, desember 2022. Dette er et tverrfaglig team som bidrar til informasjon, mobilisering, opplæring og støtte til søkere innenfor HK-dirs og EUs kvalitetsvirkemidler.

Denne saken omtaler søknadsrunden i 2024, og arbeidet opp mot utlysninger i 2025.

Søknadsrunden 2024

I 2024 var det nasjonale utlysninger. Det ble lyst ut midler til partnerskapsprosjekter med det globale sør gjennom NORPART. For å støtte opp om regjeringens Panorama-strategi for prioriterte samarbeidsland^[1] utenfor Europa ble det lyst ut midler gjennom UTFORSK-programmet, samt en bilateral utlysning i samarbeid med indiske myndigheter, INCP.

Nordplus har årlige utlysninger for nordisk samarbeid og støtter både prosjekter og nettverk innen høyere utdanning. Erasmus+ har også årlige utlysninger for å etablere felles mastergrader, prosjektsamarbeid for kvalitet og innovasjon, samt kapasitetsbyggingsprosjekter gjennom globalt samarbeid.

Mobilisering og støtte til søkere

Det er informert bredt gjennom ulike kanaler for informasjon både til fagmiljø og støtteapparatet på fakultet og institutt. Ved flere fakultet er det fortsatt uklart hvem som støtter søknadene lokalt, og ulike kanaler har derfor blitt benyttet.

I tillegg har det blitt gjennomført seminarer rettet mot spesifikke utlysninger, både for Erasmus+, UTFORSK og NORPART, og vi anslår at mer enn 150 personer har deltatt på disse opplæringstiltakene siden etableringen av BOA for utdanning.

Det har også blitt gjennomført diverse informasjons- og opplæringsaktiviteter rettet enkelte fakulteter og institutter. Det er også etablert et samarbeid om mobilisering med Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) for å nå relevante fagmiljø.

Søkerne har fått tilbud om veiledning på ulike stadier i søknadsprosessen, og tilbudet benyttes i økende grad. Det er i særlig grad nye søkere som benytter tilbud om

veiledning. Hver ordning har et lokalt kontaktpunkt, og hver søker som benytter tilbudet får to kontaktpersoner for sin søknad, som begge tilbyr veiledning og rådgivning. For

NORPART og UTFORSK bidro også FIA i veiledning av søkere. Omfanget av støtten varierer basert på kompleksiteten og konkurransen i den aktuelle utlysningen.

Resultater i 2024

Gjennomgående har UiB oppnådd bedre resultater i 2024. Under er en oversikt over uttelling i ulike virkemidler.

UTFORSK

I 2024 var det totalt 19 søknader fra UiB hvorav seks ble tildelt, altså rundt 32 prosent tildelingsrate. Til sammenligning var tildelingsraten for utlysningen som helhet 26 prosent, noe som betyr at UiB har bedre uttelling enn gjennomsnittet. UiB var den norske institusjonen som fikk nest flest prosjekter, etter NTNU som fikk 11. Ved forrige utlysning i 2021 var det 10 søknader fra UiB hvorav to fikk støtte.

NORPART

Den siste utlysningen i NORPART-programmet for samarbeid med det globale sør ble først lansert i 2023, men ble utsatt. I 2024 var det totalt 191 søkere. Kun syv av disse ble tildelt som følge av at Regjeringen foreslo å fjerne NORPART fra statsbudsjettet.² Tildelingsraten for utlysningen var altså fire prosent. UiB fikk ett av de syv tildelte prosjektene, kun NTNU fikk flere med to tildelte prosjekt. Det var 17 søknader fra UiB, en tildelingsrate på seks prosent. Til sammenligning var det 18 søknader fra UiB i 2020 hvorav tre ble innvilget. Ved forrige utlysning var det 150 søknader totalt hvorav 26 ble tildelt. UiB ville trolig hatt et bedre resultat enn forrige gang dersom ordningen ikke ble foreslått avvirket, da flere av søkerne har fått høy score.

India-Norway Cooperation Programme (INCP2)

Utllysningen ble lansert i juni, med frist i august noe som gjorde det utfordrende å mobilisere og støtte søkere. Dette var den andre utlysningen HK-dir og indiske myndigheter har samarbeidet om. UiB fikk to av 12 tildelte prosjekt. Det var totalt 88 søknader nasjonalt, og syv søknader var fra UiB. UiBs tildelingsrate var nær 30 prosent, mens den totale tildelingsraten var rundt 14 prosent. Til sammenligning var det tre søknader fra UiB i 2014, hvorav ingen fikk tildeling. Uten at dette var kommunisert i utlysningen er det en sterk favorisering av naturvitenskapelige, tekniske og helsefaglige prosjekter, trolig som følge av at tildelingen er forvaltet sammen med indiske myndigheter.

Nordplus

Ordningen støtter samarbeidprosjekter med partnere i Norden og Baltikum. Det er mulig å søke støtte til nettverkssamarbeid, intensivkurs, utviklingsprosjekt og felles studieprogram. UiB hadde fire søkere i 2024, hvorav tre fikk støtte.

Erasmus+ Samarbeidsprosjekt

Det var to søknader som ble koordinert fra UiB i 2024. UiB koordinerte ett av de fem tildelte prosjektene. Det er ukjent hvor mange søknader som ble sendt inn, men 15 prosjekt er på venteliste. UiB hadde en tildelingsrate på 50 prosent som er langt over gjennomsnittet. Det er ikke mulig å få tilgang til prosjekter der UiB var partner.

Erasmus Mundus Joint Masters og Erasmus Mundus Design Measures

Det er ikke mulig å få tilgang til alle søknader, dersom de ikke selv tar kontakt med BOA for utdanning. En søknad der UiB var partner i Erasmus Mundus er kjent; Design

Measures for å utvikle en fremtidig felles mastergrad. Denne fikk tildeling og støtte fra BOA for utdanning.

Erasmus+ Capacity building in higher education (CBHE)

Dette er prosjekter rettet mot kapasitetsbygging i land utenfor EU/EØS. Det søkes direkte til Europakommisjonen og BOA for utdanning har ikke tilgang til alle søknader. Vi var i kontakt med et prosjekt der UiB var partner, og dette ble innvilget. Utlysningen av NORPART påvirket trolig antallet søknader til CBHE negativt, da det er en grad av overlapp. Samtidig, blir svært mange prosjekter tildelt i denne ordningen og 151 prosjekt ble tildelt i 2024.

Øvrige Erasmus+ prosjekt

Det er ingen øvrige søknader som BOA for utdanning er kjent med. Innovasjonsallianser i samarbeid med arbeids- og næringsliv er et relevant virkemiddel som gir høy prestisje. UiB har til nå ikke søkt denne ordningen. Det er et potensial for synergi med SFI og EIT, da det er en grad av overlapp. BOA for utdanning tilbyr støtte i SFI og EIT-prosessen, blant annet for å styrke potensialet for synergier mellom ordninger.

Vurdering av søknadsrunden 2024

Overordnet har UiB økt antall søknader til eksternfinansierte utdanningsprosjekter. Enda viktigere er at UiB har fått flere tildelte prosjekt, og tildelingsrate er høyere enn gjennomsnittet der vi søker. Det er svært mange søkere til nasjonalt utlyste program, men det er fortsatt en barriere knyttet til EUs utdanningsprogram. For de mindre Erasmus+ samarbeidsprosjektene har UiB fått tildeling hvert år, til tross for at kun rundt fem norskkoordinerte prosjekter blir tildelt. Det er derfor ingen grunn til at UiB ikke øker sin søkning til større prosjekter som koordineres av europakommisjonen. Dette gjelder i særlig grad kapasitetsbyggingsprosjekter der UiB har et sterkt utgangspunkt på bakgrunn av lang tradisjon for samarbeid med det globale sør. Gitt usikkerheten rundt nasjonal finansiering er det særlig viktig å styrke deltagelsen i dette virkemiddelet. I tillegg innebærer innføring av studieavgift for studenter utenfor EU/EØS og Sveits at flere studieprogram må finne andre måter å rekruttere studenter på. Erasmus Mundus felles mastergrader er unntatt kravet om studieavgift, og økt deltagelse i denne utlysningen kan bidra positivt til rekruttering av studenter.

Utlysninger i 2025

I 2025 utlyses Nordplus, Erasmus+ og INTPART. Den samlede utlysningen i Erasmus+ er på 5 milliarder euro, en økning på 6,5 prosent sammenlignet med 2024. Det er gjennomført to kurs gjennom UiB OPP om eksternfinansiering av utviklingsarbeid i utdanningene og innføring i Erasmus+ prosjekt. INTPART-programmet som forvaltes av HK-dir og Forskningsrådet vil også bli utlyst. Dette støtter samarbeid mellom fremragende fagmiljø i Norge og prioriterte samarbeidsland.

Utlysningene formidles gjennom Elements og diverse andre kanaler. Det er også målrettet kommunikasjon med aktuelle fagmiljø både fra Studieavdelingen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Studieavdelingen har også utlyst prosjektetableringsstøtte (PES) til søkere. Koordinatorer til søknader i 2025 kan søke om inntil 50 000 kr i støtte til å utvikle søknadene sine.

UiB mottok 10 søknader til PES hvorav 9 var relevante søknader. Det var fem søknader fra MED (der en ble vurdert som ikke relevant), tre søknader fra NT, en søknad PSYK og en søknad fra HF. Tre søknader fikk bevilget 50 000 kroner, og to søknader fikk noe avkortet støtte på henholdsvis 30 000 og 20 000 kroner. MED fikk innvilget støtte til to prosjekt, mens NT, PSYK og HF ble tildelt et prosjekt. Majoriteten av søkerne vil søke om Erasmus+ samarbeidsprosjekt. Nordplus og INTPART er også representert. Ingen av søkerne om PES planlegger større Erasmus+ prosjekt.

Alle søkere har blitt gitt en grundig tilbakemelding på relevansen av søknaden for den aktuelle utlysningen. I noen tilfeller er det også pekt på enklere ordninger for mer umodne prosjekt. Både de som har fått tildelt støtte og søkerne vil få tilbud om et søkerskrivingverksted med veiledning fra rådgivere.

Oppsummert

BOA for utdanning arbeider aktivt med mobilisering av søknader. Det er positivt at det er økende interesse og innvilgede prosjekt. Gitt usikkerheten rundt nasjonal finansiering er det likevel viktig å styrke deltagelsen i Erasmus+. Dette gjelder i særlig grad globale samarbeid i rammeprogrammet.

^[1] Brasil, India, Kina, Sør-Afrika, USA, Canada, Japan og Sør-Korea

^[2] Les mer om dette her: [Forskere føler seg lurt](#)

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetets utdanningsutvalg

Elements: 24/15910

**Sak 55/24   UU sine prioriteringer for strategien i
kommende kalenderår**

Vedtakssak

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 18.12.2024

Bakgrunn

UiBs strategi for 2023-2030 inkluderer UiBs ambisjoner for utdanningsfeltet og legges til grunn for de overordnede prioriteringene som årlig gjøres av Utdanningsutvalget. I drøftingssak 07/23 presiseres det at utvalgets prioriteringer skal evalueres og revideres årlig, og inkluderes i årshjulet. Prioriteringene følges opp i dialogmøtene med fakultetene.

Saken inneholder en status for prioriterte områder for 2024 og forslag til prioriteringer for 2025. I tillegg gis det informasjon om oppdateringer knyttet til studiekvalitetsmeldingen 2024-25 og utlysning av insentivmidler for 2025.

Status for prioriterte områder og sentrale tema i 2024

Utdanningsutvalget gjorde sine prioriteringer for 2024 i sak 48/23. Under presenteres noen sentrale tema som har vært diskutert i utvalget, eller medført vedtak om anbefalinger til universitetsstyret i 2024.

Utvalget arrangerte internt vårseminar 3-4. april der revisjon av kvalitetssystemet var hovedtema. Årets studiekvalitetsseminar avholdes 6. desember. Seminaret er åpent for alle, og har to hovedsesjoner; Tema 1. *Innlemming av fagspesifikk digital kunnskap i studieprogram* og Tema 2. *Langsiktig utvikling av studieportefølje*. Årets Uglepris, UiBs interne studiekvalitetspris, deles ut under seminaret.

Utvalget har over tre møter i 2023 og 2024 diskutert forslaget til revidert kvalitetssystem for utdanning som ble igangsatt etter at NOKUT leverte sin sluttrapport i 2023. NOKUTs anbefalinger til forbedring av kvalitetssystemet er inkludert i revisjonen. Utvalgets foreslåtte justeringer ble innarbeidet i forslaget, før styret godkjente endringene 2. mai. Et eksempel på forslag fra utvalget er at den gamle veilederen ble erstattet med en ressurside med maler og beste praksis i kvalitetsarbeidet. I en oppfølgingssak (35/24) ble utvalget presentert for nye nettsider for kvalitet i utdanning og for hvordan endringene er kommunisert ut til fakultetene. En arbeidsgruppe nedsatt av utvalget har også foreslått nye maler for programevaluering (sak 49/24).

Ny UH-lov trådte i kraft 1. august i år, og det var behov for å gjøre noen endringer i UiBs studieforskrift. Endringene gjelder styrking av norsk som undervisningsspråk, endret sensurfrist og nye krav til antallet sensorer. Det ble i tillegg foreslått noen interne endringer i studieforskriften etter innspill fra fakultetene. Utvalget har diskutert forslaget over to møter (sak 7/24 og 16/24) og ga sin tilslutning til forslaget som ble vedtatt av styret 13. juni.

Utvalget har også i 2024 drøftet bredde i utdanning (sak 3/24 og 15/24), med særlig vekt på tverrfaglighet. Utvalget har fremhevet behovet for tiltak som synliggjør studentenes muligheter til å velge emner på tvers av institutt og fakultet, og som gjør det lettere for studenter å finne hensiktsmessige alternativ. Enkelte fakultet er i dialog om å foreslå anbefalte emner og emnepakker hos hverandre som passer til ulike studieprogram.

Informasjon om ressurs for emneutvikling og forum for utdanningsledere (FUGL) ble lagt frem for utvalget i sak 21/24. Utdanningsutvalget ga tilbakemelding om at prosjektene fremstår som gode og at de har stor nytteverdi.

Utvalget har fulgt arbeidet med å videreutvikle velkomstuken, og ble orientert om planene for høsten i sak 8/24 og om status for studiestart og gjennomføring i sak 27/24 og 30/24.

Utvalget slutter seg til at erfaringene fra årets studiestart var veldig gode og at spesielt fadderstyrene har gjort en særlig god innsats. Utvalget kom også med noen innspill som kan tas inn i arbeidet for studiestart 2026. Utvalget er også orientert om funn i studiestartundersøkelsen (sak 42/24) og Studiebarometeret (sak 51/24).

Mangfold, inkludering og studenters tilhørighet til studiet, har vært sentralt også i 2024 og vil fortsatt ha fokus i årene fremover. Dette arbeidet er tett koblet til videreutvikling av velkomstuken og mentor- og fadderopplæringen. Utvalget ble orientert om status for mangfoldsprosjektet (sak 25/24) der spesielt språkkafeen fremheves som et viktig tilbud som kan videreutvikles. Videre har utvalget også blitt presentert for en evaluering av mentorordningen ved UiB, utført av forskere ved UPED (sak 50/24). Funn i evalueringen tyder på at mentorordningen bidrar til å redusere ensomhet og til å øke sosial integrering og tilhørighet.

Videre har utvalget bl.a. blitt orientert om støtteverktøy for studentpraksis (sak 1/24), bruken av UiB Treet (sak 37/24), universell utforming (sak 46/24) og fordeling av NORSTIP-stipendene til studenter fra utenfor EU/EØS (sak 26/24)

Prioriteringer for 2025

Som oppfølging av arbeid påbegynt i 2023/2024 og diskusjoner i 2024, er følgende tema forslag til prioriterte områder for Utdanningsutvalgets arbeid i 2025:

- Arbeide for tettere kobling mellom forskning og utdanning, spesielt på bachelornivå
- Styrke utdanningskvaliteten med fokus på studentaktiv læring, alternative vurderingsformer og økt gjennomføring
- Styrke arbeidet med kompetanseutvikling og retningslinjer for bruk av KI-verktøy i undervisning og vurdering
- Styrke utdanningsdeltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter og arbeidet med prosjektsøknader for kvalitetsutvikling i utdanning
- Følge arbeidet med strategisk utvikling av studieporteføljen på fakultetsnivå
- Arbeide systematisk med studentrekruttering, spesielt for å øke rekruttering til studieprogram med god kapasitet og toårig masterprogram

Utllysning av insentivmidler 2025

De prioriterte områdene gjenspeiles i satsningsområdene for Insentivordningen for studiekvalitet (sak 6/24) der følgende innsatsområder ble vedtatt for 2024 og 2025:

- Prosjekter som legger til rette for tettere kobling mellom forskning og utdanning, spesielt på bachelornivå.
- Prosjekter som har fokus på studentaktiv læring og alternative vurderingsformer.
- Redesign av masterprogram som bidrar til at UiB utdanner flere masterkandidater.
- Prosjekter som fører til bedre kontakt mellom studenter og arbeidslivet.

Etter tildelingen i 2025 og etter innspill fra komiteen, vedtok utvalget en tilpasning av utlysningsteksten for 2025. Formålet er å begrense budsjettposter som reiser og bevertning i søknadene. Teksten oppdateres på [nettsidene](#) før utlysning.

Tidspunktet for utlysning av insentivmidler endres, slik at tildelte midler kan tas i bruk tidligere på året. Ny tidslinje for utlysningen blir som følger:

Desember	Fakultetene mottar utlysningsbrev med søknadsskjema
15. mars	Frist for fakultetene å sende samlet søknadsoversikt
10. april	Møte i vurderingskomiteen
7. mai	Komiteens forslag til tildeling legges frem for Utdanningsutvalget

Ugleprisen lyses ut sammen med insentivmidlene, men har samme nominasjonsfrist som tidligere; 30. mai.

Saksgang for studiekvalitetsmeldingen 2024-25

I forbindelse med revisjonen av kvalitetssystemet for utdanning, justeres studiekvalitetsmeldingene til å omhandle studieår istedenfor kalenderår. Med denne endringen, vil det være naturlig at også vår 2024 vies noe plass i fakultetenes meldinger.

For å kunne behandle den samlede studiekvalitetsmeldingen i styret før årsslutt, blir saksgangen som følger for 2025:

Mai/juni	Dialogmøter mellom fakultetene og universitetsledelsen
15. september	Frist for fakultetene å levere studiekvalitetsmelding
31. oktober	Behandling i utdanningsutvalget
27. november	Behandling i universitetsstyret

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget vedtar de prioriteringene for 2025 som blir foreslått i saken, med de eventuelle endringene som kommer fram i møtet.

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetets utdanningsutvalg

Elements: 2024/15911

Sak 56/24   Rekruttering – Trender og demografi

drøftingssak

Til: Universitetets utdanningsutvalg
Fra: Studieavdelingen
Møte: 18.12.2024

Bakgrunn

Utdanningsutvalget ønsket i sak 41/24 å starte et systematisk og analytisk arbeid for å øke rekruttering til studieprogram med god kapasitet. UiB har som mål å holde studenttallet på rundt 20 000 fremover. Selv om vi har opplevd økning i antall søkere de siste årene, kommer disse ofte til studieprogram som allerede har mange flere søkere enn studieplasser. Utdanningsutvalget ønsket å få forelagt en mer helhetlig analyse av demografi og trender i søking til høyere utdanning, både nasjonalt og lokalt ved UiB. Som det kommer frem i denne saken, vil ungdomskullene øke de neste få årene for så å begynne å falle igjen. Dette gir et mulighetsvindu frem mot 2030 for å styrke rekrutteringen til en stor bredde av studieprogram. I denne saken presenteres innledende data. Ut fra innspill som kommer i møtet, vil saken følges opp med videre analyser og data i et møte tidlig 2025.

Avgrensning

Saken omhandler rekruttering og trender i opptak til grunnstudier gjennom Samordna opptak, samt lokale opptak til masterprogram.

Demografisk utvikling

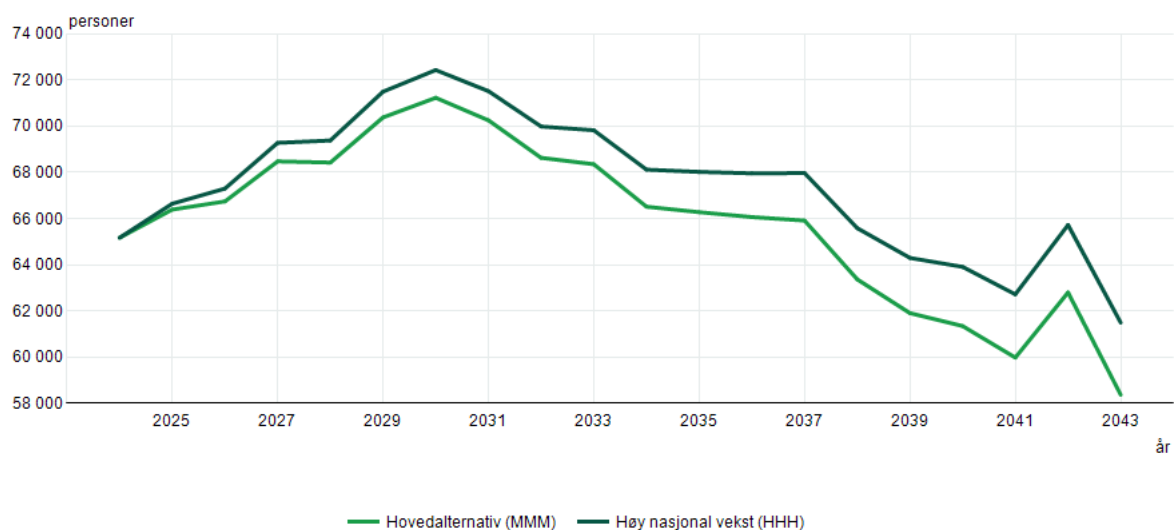
Høsten 2024 har det vært flere diskusjoner om skolenedleggelse i Norge, dels som følge av en stram økonomi i kommunene og fylkeskommunene, men også som en konsekvens av et fallende elevtall. Dette gjelder spesielt distriktene, men også i Bergen har det vært forslag om nedleggelse av skoler. Studenter starter hovedsakelig på høyere utdanning fra de er 19 år, og i 2024 var 57 prosent av søkerne som møtte opp til et grunnstudium ved UiB mellom 19 og 21 år. Disse årskullene er derfor svært viktige for rekrutteringen til UiB.

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører regelmessig befolkningsframskrivninger basert på prosjeksjoner om framtidig høy, lav og middels fruktbarhet, levealder og innvandring. Framskrivningene inkluderer også mindre sannsynlige utviklingsforløp, men det nærmeste vi kommer en befolkningsprognose er det såkalte hovedalternativet. Dette alternativet antar at fruktbarhet, levealder og innvandring vil holde seg på et middels nivå.

Ifølge SSBs hovedalternativ er prognosen at antallet 20-åring i Norge vil øke med om lag ni prosent fram mot 2030, før det faller relativt jevnt de neste femten årene (kommer ned på dagens nivå igjen rundt 2037). Med mindre dødeligheten i aldersgruppen opp til 20 år reduseres eller innvandringen øker mer enn forventet, må vi forvente at institusjonene vil konkurrere om stadig færre unge søkere fra 2030, og færre søkere enn i dag fra 2037. De nyeste prosjeksjonene viser at 20-årskullet mot 2043 vil falle med 12 prosent fra dagens nivå og med 22 prosent fra det forventede toppnivået i 2030. Siden 20-åringene i 2043 allerede er født, vil det – selv i høyvekstalternativet (høy fruktbarhet, levealder og innvandring) – være en nedgang fra dagens nivå, som illustrert i figur 1.

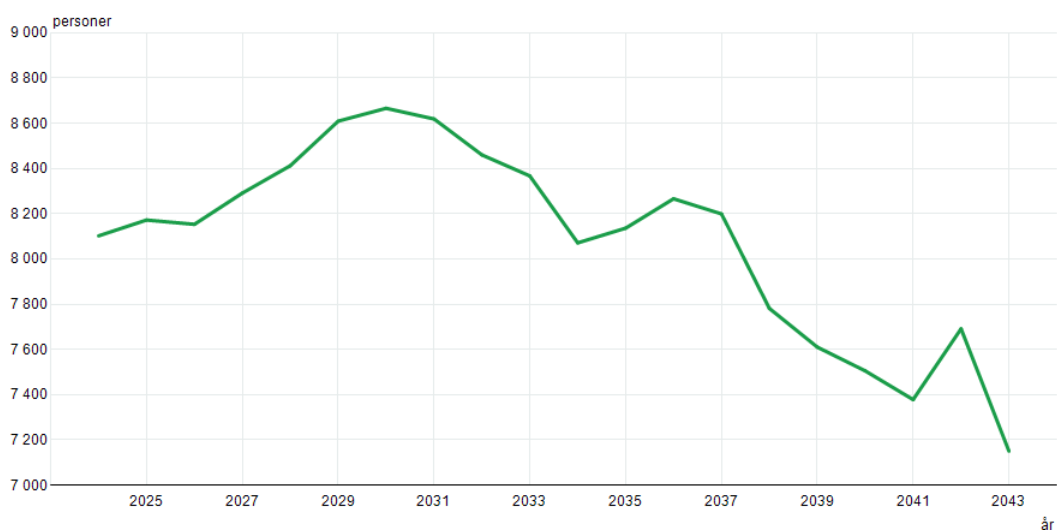

Figur 1 SSB tabell 14282: Framskrevet folkemengde 1. januar, Kilde: SSB (<https://www.ssb.no/statbank/sq/10104154>)

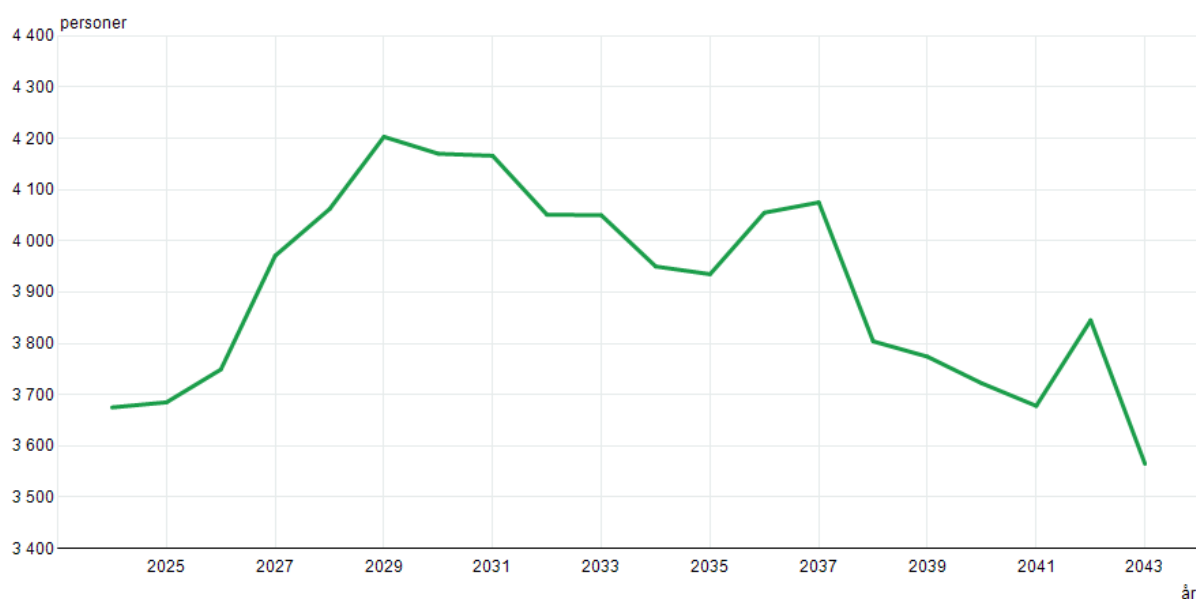
Den samme utviklingen ser vi i Vestland fylke (figur 2), hvor det forventes det at antallet 20-åringer er nede på dagens nivå allerede mot slutten av neste tiår.

Figur 2 SSB tabell 14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, Vestland fylke, hovedalternativet (MMM). Kilde: SSB (<https://www.ssb.no/statbank/sq/10104162>)

Bergen kommune (figur 3) forventes å holde antallet oppe i en lengre periode, men det er heller ikke her projsert noen vekst fra dagens nivå.

Figur 3 SSB tabell 14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, Bergen kommune, hovedalternativet (MMM). Kilde: SSB (<https://www.ssb.no/statbank/sq/10104163>)

Nasjonale trender

Siden tusenårsskiftet har antallet studieprogrammer som lyses ut gjennom Samordna opptak, doblet seg til cirka 1350 i 2024. Det samme gjelder antallet søkere, som nå er oppe i 140 000. En overordnet trend er at nye institusjoner har kommet til, som Politihøgskolen, i tillegg til en økt status for fagskoleutdanninger. Dette har bidratt til å utvide landskapet i kunnskapssektoren.

Parallelt har det blitt et sterkere søkelys på fleksible studier, som tiltrekker søkere som allerede er i arbeid. Disse studiene tilbyr høyere utdanning via nett, er samlingsbaserte og/eller kan tas på deltid.

Begge disse trendene reflekteres i søkertallene til Samordna opptak. Helsefagene har fortsatt flest søkere, etterfulgt av fag innen økonomi, administrasjon og ledelse, hvor den største veksten i antall søkere også har funnet sted. Den største prosentvise veksten har imidlertid kommet innen IKT-fag.

Tabell 1 Førstevalgssøkere i Samordna opptak 2010 og 2024, fordelt på utdanningsområder. Kilde: Samordna opptak

Utdanningsområder	2010	2024	Endring
Informasjonsteknologi og informatikk (IKT)	2086	7192	245 %
Landbruk, husdyrfag, havbruk, fiskeri, akvakultur, skogbruk, jordbruk (LANDBRUK)	426	1039	144 %
Økonomi, administrasjon, ledelse (ØKADM)	11979	25802	115 %
Pedagogiske fag (PEDFAG)	1470	2377	62 %
Teknologiske fag, ingeniør, sivilingeniør, arkitekt, maritim/nautikk (TEKNO)	10208	14979	47 %
I alt	103323	140873	36 %
Matematikk, kjemi, biologi, fysikk (REALFAG)	2814	3833	36 %
Samfunnsfag, psykologi (SAMFUNN)	13065	17179	31 %
Helsefag, medisin, odontologi, sykepleie, sosionom, m.fl. (HELSEFAG)	24755	31851	29 %
Juridiske fag, rettsvitenskap, politiutdanning (JUS)	7582	9681	28 %
Historie, religion, idéfag, filosofi, arkeologi (HISTORIE)	3370	4036	20 %

Mediefag, journalist, bokbransjefag, bibliotekar, film og TV (MEDIEFAG)	3990	4241	6 %
Språk, litteratur (SPRÅK)	4576	4538	-1 %
Estetiske fag, kunst, design, håndverk, musikk m.m. (ESTETISK)	3215	2864	-11 %
Idrettsfag, kroppsøving og friluftsfag (IDRETT)	3261	2882	-12 %
Lærer, allmennlærer, førskolelærer, faglærer, yrkesfaglærer, lektorutdanning (LÆRER)	9906	8068	-19 %
Reiselivsfag, hotellfag (REISELIV)	620	311	-50 %

Det er viktig å merke seg at disse tallene ikke inkluderer private høyskoler og vitenskapelige høyskoler, som BI og Kristiania.

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet kartla NIFU i 2019 hvordan universiteter og høyskoler dimensjonerer studietilbudet sitt¹. Et hovedfunn var at tilbudet i stor grad er søkerstyrt, og at institusjonene følger insentivene for å ta opp flere studenter der dette er mulig. Fleksible utdanninger åpner for flere slike muligheter. Nasjonale eksempler på dette inkluderer det nettbaserte årsstudiet i ledelse ved UiT (2024: 1417 førstevalgssøkere, 800 studieplasser) og det nettbaserte deltidsstudiet i organisasjon og ledelse ved HINN (1295 førstevalgssøkere, 200 studieplasser). Innenfor IKT-fagene er Høgskolen i Moldes nettbaserte årsstudium et eksempel, med 617 førstevalgssøkere i 2024 – flest blant alle IKT-studier i Norge.

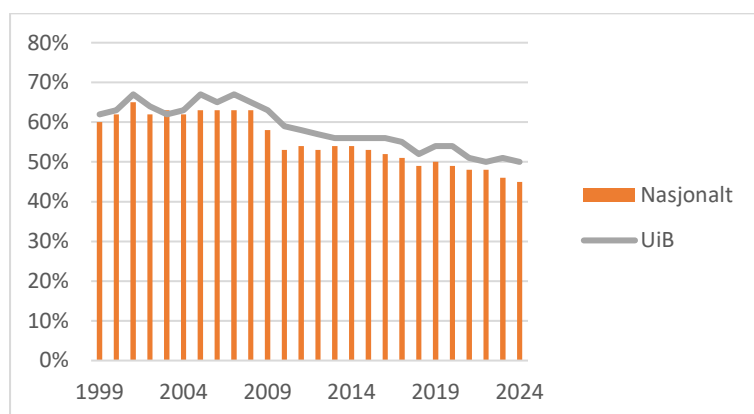
Samtidig ser vi en stagnasjon og nedgang innen flere klassiske disiplinfag. For eksempel ønsket om lag 11 prosent av førstevalgssøkerne i 2010 å starte på studier innen historie, språk og estetiske fag, mens denne andelen hadde falt til 8 prosent i 2024. *Antallet* førstevalgssøkere i disse fagene har imidlertid holdt seg stabilt på rundt 11 000. Til sammenligning har IKT- og teknologifag økt med 10 000 søkere i samme periode, mens økonomi, administrasjon og ledelse (ØKADM) har hatt en økning på 13 000 søkere.

Et annet funn fra NIFU-undersøkelsen var at graden av overbooking har økt, mens andelen søkere som møter til studiestart er synkende. Ved UiB møter nå kun halvparten av søkerne som får tilbud i Samordna opptak, faktisk til studiestart. Nasjonalt er andelen enda lavere, med kun 45 prosent oppmøte.

---

¹ Styrt eller søkerstyrt? Håkon Høst, Per Olaf Aamodt, Elisabeth Hovdhaugen og Lars Lyby, NIFU-rapport;2019:15: <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/handle/11250/2608250>

Figur 4 Prosentandel av søkere med tilbud som møter til studiestart, grunnstudier gjennom Samordna opptak, 1999-2024.
Kilde: Samordna opptak

En rapport fra SSB i 2021² undersøkte nærmere om det var noen karakteristika ved søkere som ikke benyttet tildelt studieplass. Størst andel søkere som ikke benyttet tilbud om studieplass fant de ved studieprogram av kortere varighet, mens profesjonsstudier og femårige masterprogrammer de laveste andelen som ikke benyttet plassen. Det var også et sammenfall mellom prioritet på søknaden og oppmøte, hvor sannsynligheten for at de benyttet plassen var langt høyere blant de som hadde studiet som førstevalg.

Mange søkere er også allerede i utdanning, og det at de ikke tar imot plassen trenger ikke bety at de står utenfor utdanning – de fortsetter gjerne på et allerede påbegynt studium. Slike «gjensøkere» har også en større andel av søkere som ikke benytter plassen. For mange søkere vil også livssituasjon spille inn, og personer som er sysselsatt vil i større grad ikke ta imot plassen.

I sum er søknadssystemet til høyere utdanning i Norge uten kostnader eller risiko for søkerne, og det senker nok terskelen for å søke.

Grunnstudier ved UiB

For UiB har utviklingen de siste femten årene samlet sett vært positiv. Antallet førstevalgssøkere per utlyste studieplass har økt fra 2,2 til 2,7 i denne perioden. Erfaringsmessig har studier med færre enn to søkere per studieplass utfordringer med å fylle opptaksrammene.

Det er imidlertid store forskjeller mellom utdanningsområdene. Helsefagene, rettsvitenskap og mediefag har hatt stabilt høye søkertall over tid, mens mange av de disiplinbaserte utdanningene innen språk, historie og realfag opplever det motsatte.

Tabell 2 Antall førstevalgssøkere per studieplass ved UiB, grunnstudier gjennom Samordna opptak, utvalgte år. Fordelt på utdanningsområder. Kilde: Samordna opptak

Utdanningsområde	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	2,2	2,3	2,7	2,8	2,4	2,5	2,7
ESTETISK	2,7	1,7	1,7	1,6	1,4	1,2	1,2
HELSEFAG	3,1	3,5	3,7	4,0	3,7	3,6	4,1
HISTORIE	1,8	1,5	1,6	1,8	1,5	1,2	1,2

² «Søkere som ikke benytter studieplassen», Rapport 2021/9, Nawid Fazli og Maj-Lisa Lervåg: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/sokere-som-ikke-benyttter-studieplassen>

INFOTEKN	1,5	2,7	3,1	3,3	2,7	3,1	2,8
JUS	4,3	4,3	5,0	4,9	4,5	5,0	5,4
LANDBRUK			1,8	2,2	3,1	2,9	2,2
LÆRER	1,5	2,3	1,8	1,8	1,9	1,4	1,4
MEDIEFAG	4,3	3,2	4,7	4,5	4,2	5,4	5,7
PEDFAG	1,7	2,6	3,7	3,1	2,4	3,2	4,0
REALFAG	1,3	1,5	1,4	1,3	1,4	1,3	1,4
SAMFUNN	2,0	2,2	3,0	3,0	2,6	2,6	3,0
SPRÅK	1,4	1,5	1,6	1,5	1,2	1,2	1,2
TEKNO	1,9	1,3	2,4	3,4	2,3	3,1	3,0
ØKADM	3,3	3,2	2,3	2,5	2,0	2,2	2,7

Mastergradsstudier

Den desentraliserte organiseringen av opptakene til toårige masterprogrammer gjør det utfordrende å få et klart nasjonalt bilde. Opptaksrammer rapporteres ikke, og fagkategoriseringer samt plassering av fag avgjøres lokalt. I tillegg kompliseres strukturen av ulike grupper utenlandske søkere, som selvfinansierende søkere fra tredjeland, EU/EØS-søkere og kvoteopptak. Innføringen av studieavgift for tredjelandsøkere har ytterligere bidratt til kompleksiteten.

Ved UiB har antallet utlyste studieplasser vært relativt stabilt siden 2019, med omtrent 1250 plasser årlig. Antallet førstevalgssøkere har imidlertid vært langt høyere, med mellom 4 og 6 søkere per studieplass. Likevel fører fraværet av nasjonal samordning, den høye andelen internasjonale søkere og spesifikke opptakskrav til at frafallet fra søker til møtt er større enn ved opptak til grunnstudier. Tabellen nedenfor viser opptaksrammen for enkelte år og andelen av denne som faktisk ble benyttet i løpet av studieåret³, inkludert opptak til både høst- og vårsemester.

Tabell 3 Opptaksrammer og grad av oppfylling, mastergradsstudier UiB, 2019-2024. Kilde: FS

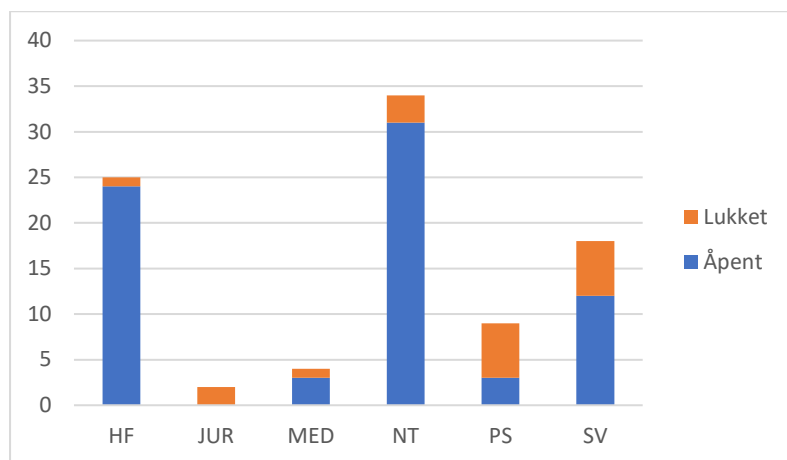
Fakultet	Opptaksramme						Oppfylingsgrad					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	1231	1253	1281	1281	1220	1240	97 %	104 %	99 %	90 %	98 %	90 %
HF	214	185	200	185	185	185	91 %	118 %	111 %	120 %	116 %	108 %
JUR	30	45	45	42	30	50	100 %	98 %	102 %	98 %	100 %	84 %
MED	145	120	120	120	100	110	61 %	78 %	95 %	58 %	81 %	57 %
PS	147	157	172	192	192	192	114 %	129 %	109 %	82 %	88 %	82 %
SV	270	290	285	285	285	285	111 %	102 %	94 %	110 %	102 %	100 %
KMD	79	73	81	73	79	69	99 %	108 %	100 %	107 %	95 %	97 %
NT	346	383	378	384	349	349	98 %	96 %	92 %	70 %	95 %	86 %

Samlet sett har opptaksrammen blitt nådd i de fleste år. Unntakene har vært de siste årene, hvor det særlig har vært utfordringer for programmer innenfor PS (særlig barnevern og barnevernsarbeid) og MED.

³ Tall for 2024 inkluderer ikke kommende opptak til våren 2025

Høsten 2024 var det opptak til rundt 90 ulike masterprogrammer og studieretninger. I nesten 80 prosent av tilfellene fikk alle kvalifiserte søkere tilbud om studieplass.

Figur 5 Oversikt over masterprogram med og uten ventelister, UiB høsten 2024. Kilde: FS

Når det gjelder intern rekruttering, har 57 prosent av bachelorkandidatene ved UiB de siste tre årene (vårsemester) søkt opptak til et masterprogram ved UiB påfølgende høst. Andelen er høyest ved NT (73 prosent) og lavest ved KMD (24 prosent). Dette trenger i seg selv ikke være et problem, da det også er fordeler ved at studenter beveger seg mellom institusjoner i løpet av utdanningen. Utfordringen oppstår imidlertid når frafallet av egne kandidater ikke kompenseres av eksterne søkere.

Generelt er de fleste søkerne kvalifisert for opptak og får tilbud. Dette innebærer at søkere som eksempelvis vet at de mangler enkeltfag eller ikke oppfyller karakterkravet (C-kravet), i mange tilfeller unngår å søke. Likevel er det et ytterligere frafall, både fordi enkelte søkere takker nei til tilbudet, og fordi de ikke møter til studiestart. Til slutt er nær 7 av 10 bachelorkandidater borte, og kun 31 prosent møter opp til et masterprogram.

Tabell 4 Overgang fra bachelorgrad (kandidater som gikk ut på vårsemesteret 2022-24) til masteropptak (høstsemesteret etter bachelorgrad). Prosentandeler av totalt antall bachelorkandidater. Kilde: FS

Fakultet	Kandidater	Søkt master	Kvalifisert	Takket ja	Møtt
HF	100 % (626)	46 % (285)	40 % (251)	32 % (200)	30 % (190)
NT	100 % (794)	73 % (580)	66 % (521)	53 % (422)	49 % (392)
MED	100 % (152)	51 % (77)	48 % (73)	38 % (57)	31 % (47)
PSYK	100 % (425)	60 % (256)	47 % (198)	29 % (124)	25 % (107)
SV	100 % (1728)	59 % (1028)	49 % (846)	30 % (524)	27 % (470)
KMD	100 % (268)	24 % (65)	20 % (53)	18 % (47)	17 % (45)
UiB totalt	100 % (3993)	57 % (2291)	49 % (1942)	34 % (1374)	31 % (1251)

Av de drøyt 1250 studieplassene UiB lyser ut årlig, fylles altså kun om lag en tredjedel av vårens bachelorkandidater. Selv om en del kandidater også uteksamineres om høsten, utgjør de kun rundt 15 prosent av det totale antallet bachelorkandidater. Dette gjør eksterne søkere svært viktige for UiB.

Hvor kommer de eksterne søkerne fra? Høsten 2024 var det 3800 førstevalgssøkere til UiBs sentrale masteropptak (dekker HF, MN, MED, SV og PS – kun norske søkere), hvor 32 prosent hadde en bachelorgrad fra UiB. Samtidig er det en betydelig andel (22 prosent) søkere vi mangler informasjon om når det gjelder grad. Dette gjelder hovedsakelig eksterne

søkere som enten ikke har oppnådd en grad, eller hvor graden ikke er tilgjengelig elektronisk. Eksempler inkluderer søkere fra private høyskoler som BI, som ikke deltar i den elektroniske resultatutvekslingen.

Høgskulen på Vestlandet (HVL) var den største eksterne leverandøren av søkere, med 358 førstevalgssøkere, fulgt av NTNU (263), Høyskolen Kristiania (162), UiT (126) og UiO (126). Samlet sto BOTT-institusjonene (utenom UiB) for om lag 13 prosent av førstevalgssøkerne. Andelen kvalifiserte eksterne søkere i 2024 var på 65 prosent.

Når vi ser på studenter som faktisk møtte til studiestart, er det fortsatt de samme institusjonene som topper listen. Likevel er det et betydelig frafall fra søknad til oppmøte. For eksempel trengs det i snitt omtrent ti søkere fra de andre BOTT-institusjonene for at én student faktisk skal møte opp.

Tabell 5 Studenter møtt på masterprogram ved UiB høsten 2024 med bachelorgrad fra ekstern institusjon. Kilde: FS

Bachelorgrad fra	Antall møtt
HVL	65
NTNU	32
HK	18
UIO	15
UIS	12
UIA	12
UIT	10

Om vi igjen ser det over en treårsperiode (2022-2024), er det en god spredning i programmene eksterne studenter starter på. Fag innen helsefag, psykologi og pedagogikk ligger langt opp, det samme gjelder studier innen biologi, informatikk og programvareutvikling. Sistnevnte er også opprettet som et felles masterprogram med HVL, så god rekruttering derfra er naturlig.

Figur 6 Studieprogram med høyest ekstern søkning, høstopptakene 2022-24. Kun søkere med elektronisk vitnemål. Kilde: FS

En viktig årsak til dette bortfallet av reelle søkere er fraværet av et nasjonalt masteropptak, noe som gjør at mange søkere vil ha flere søknader til ulike institusjoner. Samtidig må vi kunne forvente at søkerne er mindre mobile enn de var ved overgangen fra videregående skole til høyere utdanning, slik at geografi blir viktigere.

Saken legges med dette fram for Utdanningsutvalget til drøfting. Vi vil legge frem en oppfølgingssak på første møte over nyttår. Utvalget inviteres til å foreslå innretning og særlige fokusområder for oppfølgingssaken.

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetets utdanningsutvalg

Elements:

Sak 57/24   Saleksamen ved UiB

Drøftingssak

Til: Universitetets utdanningsutvalg
Fra: Studieavdelingen
Møte: 18.12.2024

Bakgrunn

En saleksamen gjennomføres ved fysisk fremmøte av studentene under tilsyn i UiBs eksamenslokaler. Studentene har med egen datamaskin som blir låst til eksamenssystemet, slik at studentene ikke har tilgang til ressurser på egne maskiner eller på nett under eksamen.

Studieavdelingen (SA) planlegger og drifter sikker gjennomføring av saleksamen. Vi har nettsider som skal sikre at studentene har kjennskap til hvordan en saleksamen foregår og at den bærbare datamaskinen deres oppfyller de tekniske kravene for å kunne ta eksamen. En e-post med en kortversjon av hva studentene må gjøre for å forberede seg til eksamen, og hvor de finner informasjon om dette, sendes automatisk til studentene før hver saleksamen. Nye studenter inviteres til å ta demoeksamen i eksamenslokalet i forkant av sin første eksamen, slik at de kan øve seg på eksamenssituasjonen og føle seg trygge på gjennomføringen av saleksamen. SA har en lånemaskinordning for studenter uten fungerende datamaskin og for dem som opplever tekniske problemer under eksamen.

UiB har to eksamenslokaler, med en samlet kapasitet på 600 plasser i hvert eksamensskift. I tillegg har vi et eksamenslokale med 40 plasser for tilrettelagt eksamen. Egne lokaler for saleksamen gjør at vi har høy kvalitet når det gjelder plasser, strøm, sikkert internett og HMS.

Vi har rundt 75 eksamensvakter som har ansvar for selve eksamensgjennomføringen i eksamenslokalene, i tillegg til at en person ved SA og en person ved ITA har bakvakt så lenge eksamen pågår. Eksamensvaktene gir generell og teknisk støtte til studentene før, under og etter eksamen. Eksamensvaktene rekrutteres, ansettes og læres opp av SA, og personaloppfølgingen ligger også her. I tillegg gir SA opplæring og støtte til fakultetene i eksamenssystemet Inspira, Felles Studentsystem FS og timeplanleggingssystemet TP.

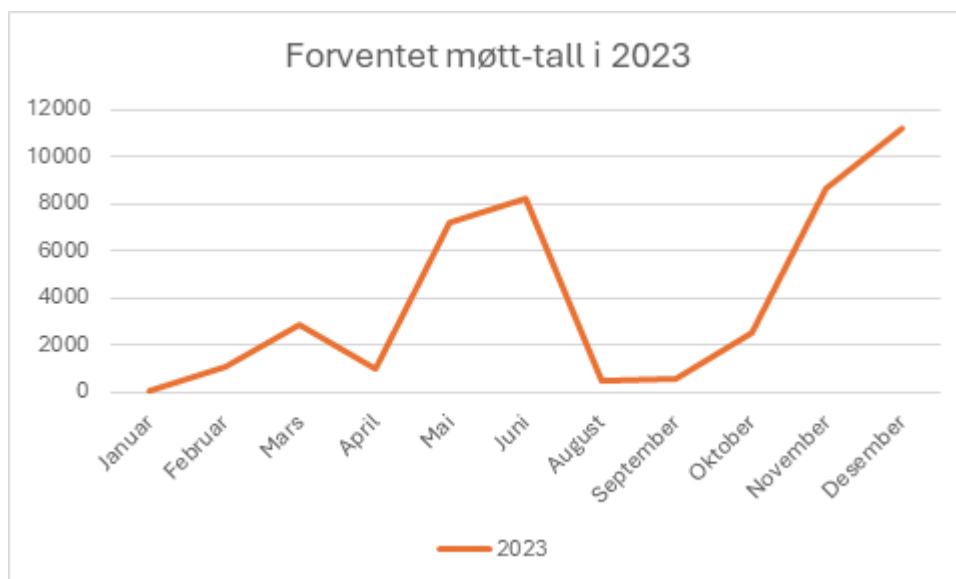
Før hver saleksamen, samler og kvalitetssikrer SA data om hver enkelt eksamen, for eksempel sikrer vi at eksamensvaktene har kjennskap til hvilke hjelpemidler som er lov og hvem som er faglig kontaktperson for hver saleksamen. Etter eksamen laster vi opp håndtegningsark som brukes når studentene skal bruke spesialtegn, gjøre utregninger, illustrere noe etc. i studentenes besvarelser og registrerer oppmøte i FS.

Fordeling av eksamensplasser

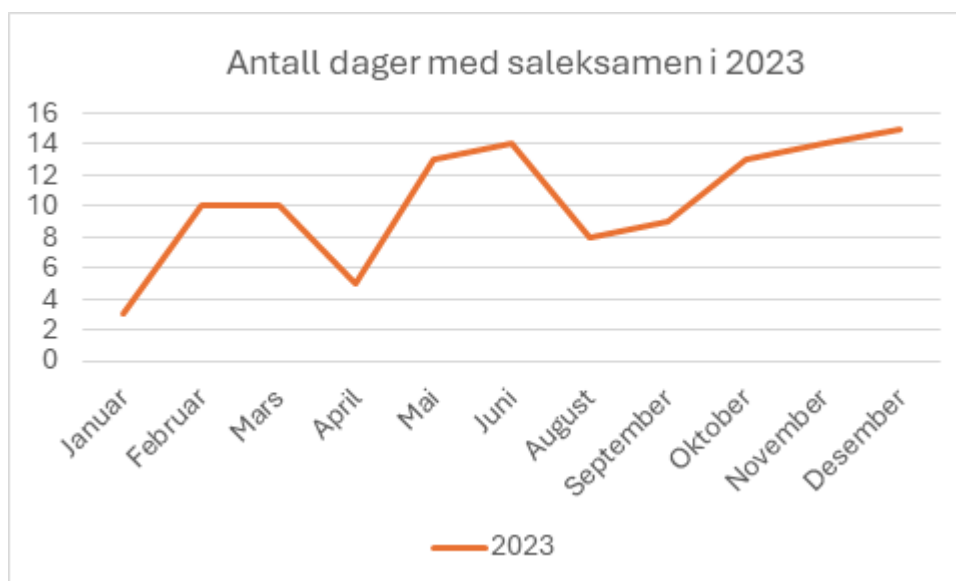
Det er saleksamen hele året, men flest studenter i de to siste månedene i semesteret (fig. 1 og 2, data er hentet fra TP). Det er særlig stort trykk i november og desember og generelt flere studenter som tar saleksamen om høsten enn i vårsemesteret. Det er nesten like mange dager med eksamen i oktober måned som i juni, men flere dager med doble eksamensskift i juni.

Med en kapasitet på 600 eksamensplasser, må vi ha to skift per dag for å få plass til alle i topp-periodene. Dager der det er en eksamen med lengre varighet enn fire timer, kan vi kun ha ett skift i lokalet denne eksamenen er plassert, uavhengig av antall kandidater på eksamenen.

Figur 1 Antall eksamensplasser bestilt av fakultetene i 2023

Figur 2 Antall dager det var saleksamen i 2023

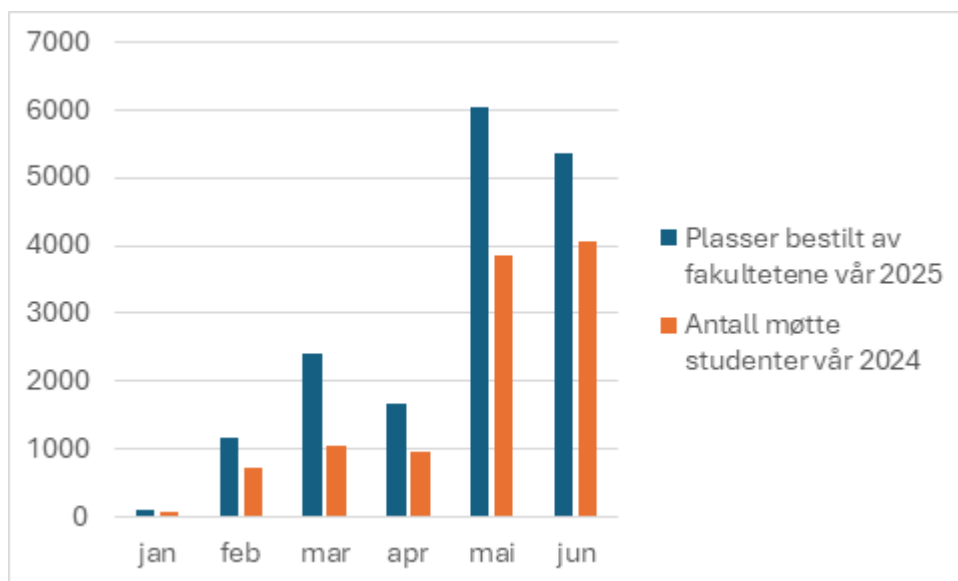

Eksamensplanen legges semesteret før eksamen. I planleggingen av datoer for saleksamen, tar SA utgangspunkt i antall studenter som fakultetene bestiller plass til. Figur 3 viser at det bestilles langt flere eksamensplasser enn det møtt-tallene tilsier skal komme (TP, Arbeidsrapport: Eksamen, bestilte plasser vår 25).

Differansen mellom antallet plasser fakultetene bestiller, og antallet som møter i lokalet, gjør at vi planlegger for flere kandidater enn det som kommer. Differansen sperrer for en bedre utnyttelse av lokalene på dager der mange fakultet/flere store emner ønsker å ha eksamen.

I perioder med få eksamener og få studenter, prøver vi å samle eksamenene på de samme dagene. Dette fordi dager med få studenter er lite kostnadseffektivt. I noen tilfeller oppgir fakulteter at en eksamen må gå bestemte dager, og da virker også dette inn på utnyttelsen av lokalene.

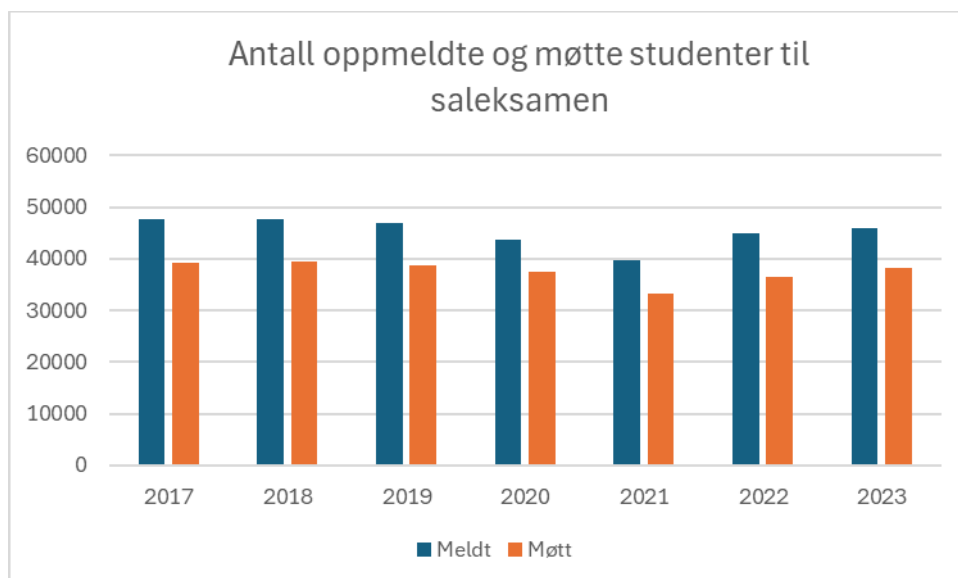
Figur 3 Antall studenter fakultetene forventer skal møte i vårsemesteret 2025 mot antall møtte studenter vår 2024

Syv til tre dager før eksamensdato, gir vi hver oppmeldt student en plass i et rom i ett av eksamenslokalene våre. For å få en kostnadseffektiv utnyttelse av eksamenslokalene og eksamensvaktressursene, blir eksamener med lik varighet og studenter med utvidet tid på eksamen, plassert i samme eksamensrom så langt det lar seg gjøre.

Vi har to tiltak for å bemanne lokalene mest mulig kostnadseffektiv. Vi planlegger vaktbemanning etter hvor mange studenter som forventes å møte i hvert rom. For å gjøre dette, tar vi utgangspunkt i antall studenter som er meldt til eksamen. Møttprosenten på UiB nivå ligger på rundt 81-84 prosent, med store variasjoner mellom fag og studieprogram, og vi bruker historiske data for å beregne forventet møtt-tall per eksamen (figur 4, [Eksamensresultater: Oppmeldt, møtt, bestått og stryk \(fra protokoll\) - Tableau Server](#)). Det andre tiltaket er å overbooke lokalene. Det skjer kun unntaksvis at det kommer flere studenter enn det som vi har plass til.

Figur 4 Antall meldte og møtte studenter til saleksamen fra 2017 – 2023

Figur 6 Andel kandidater på ulike typer vurderingsformer i 2023

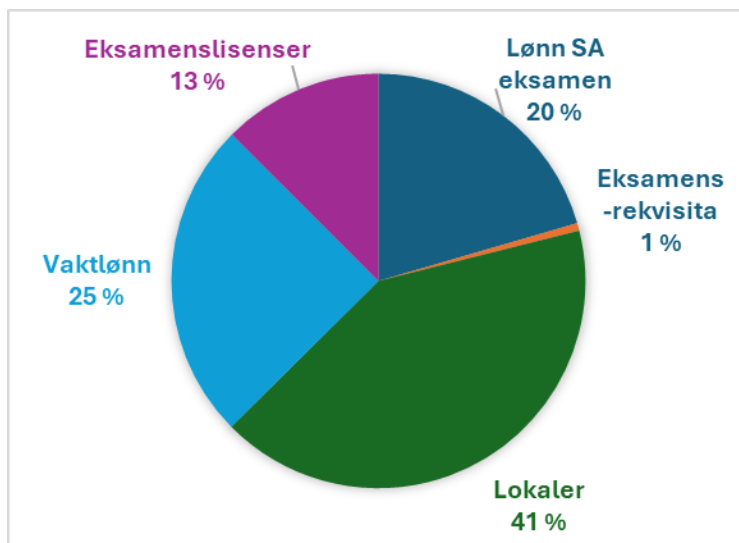

Rundt 50 prosent av kandidatene i 2023 var meldt til en saleksamen som vurderingsform, mens 31 prosent hadde en innleveringseksamen. Ikke-etterprøvbare eksamener, som blant annet muntlig, praksis, OSCE og konsert, utgjorde 13 prosent mens eksamensformen mappeeksamen utgjorde 9 prosent av vurderingene.

Kostnadsmodell

Kostnadene for avvikling av saleksamen er delt inn i fem poster (fig. 7, kilde Økonomiavdelingen). Disse er lokaler, lønn til eksamensvaktgruppen, lønn til ansatte på SA som jobber med eksamen, eksamenslisenser og rekvisita.

Figur 7 Utgiftsposter til saleksamen 2023

Med nullbasebudsjettering har UiB fått en bedre samlet oversikt over kostnadene med saleksamen. Tidligere var det skjulte kostnader som leie for lokaler, internett og strøm som ikke ble belastet eksamensprosjektet.

Prinsippene for kostnadsmodellen er at fakultetene skal betale fullkostpris for saleksamen og at vi bruker studenttall fra året før kostnadene fordeles som grunnlag for fordeling. Utrekningen skjer ved at kostnadene totalt, deles på totalt antall meldte kandidater. Fakultetene betaler per student som fremdeles er meldt til en saleksamen når trekkfristen er ute.

Kostnadene for saleksamen varierer fra år til år. Totalkostnaden vil ikke gå ned i takt med bruken av saleksamen dersom UiB fortsatt skal ha en kapasitet på 600 samtidige eksamensplasser (for å kunne gjennomføre saleksamen for emner på opptil 600 studenter).

Under korona var det flere av eksamenene som var registrert som saleksamen i FS, selv om de ble gjennomført hjemme. Også andre eksamener kan være registrert som en saleksamen i FS, og dermed inngå i kostnadsgrunnlaget, uten at eksamen gjennomføres i UiBs eksamenslokaler. Det er fakultetene som registrerer eksamensform i FS.

I eksisterende kostnadsfordelingsmodell ligger det ingen insentiver for fakultetene til å gjøre endringer med eksamen som kan utnytte ressurser som for eksempel eksamensrom mer effektivt. For eksempel vil eksamener med lengde over fire timer legger beslag på eksamenslokalet over begge eksamensskiftene, og vil i tillegg ha høyere vaktkostnader enn eksamen med kortere varighet. En kan se for seg en kostnadsfordelingsmodell som også hensyntar eksamenslengde, slik at eksamen over fire timer tar en høyere del av kostnaden enn eksamen med varighet til og med fire timer. Det kan nok eksistere flere slike kostnadsdrivere som bør hensyntas i fordelingen.

Studieavdelingen vil våren 2025 starte et arbeid sammen med Økonomiavdelingen med å revidere kostnadsfordelingsmodellen. Målet med arbeidet vil være å fordele kostnaden mer rettferdig i forhold til faktisk kostnad per eksamen. Vi vil også jobbe med å forbedre kvaliteten på studenttallene som ligger til grunn for kostnadsberegningen. Vi tar gjerne med innspill fra fakultetene i dette arbeidet.

Saken legges med dette frem for utdanningsutvalget til orientering og drøfting.